

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA**

Seduta tal-5 ta' Mejju, 2005

Citazzjoni Numru. 1110/2003

GM International Services Limited

vs

M/Y Ildeirim IV

Il-Qorti:

Rat ic-citazzjoni ppresentata mis-socjeta' attrici fis-27 ta' Ottubru, 2003, li in forza tagħha, wara li ppremettiet illi:

Is-socjeta' attrici f'Settembru, 1990 giet appuntata mill-konvenut bhala l-agent lokali ghall-Motor Yacht tagħha *ILDERIM IV*,

Is-servizzi li kienet tiprovd i-socjeta' attrici kienu jikonsistu principally billi tesegwixxi l-ordnijiet li kienet tircievi mingħand il-konvenut fil-parti l-kbira fil-

Kopja Informali ta' Sentenza

manutenzioni tal-*yacht* fuq imsemmi u li tisuplixxi provizjon ghall-*yacht* u ghall-crew tieghu.

Is-socjeta' attrici ipprestat dawn is-servizzi ghal dawn l-ahhar tlextax il-sena u dejjem gew esegwiti ghas-sodisfazzjon tal-konvenut tant illi hallas regolarmen il-kontijiet kollha dovuti sa Lulju 2002.

Illum baqa' bilanc favur is-socjeta' attrici fis-somma ta' tminja u ghoxrin elf sitt mijà, sebgha u tletin lira Maltin u sittin centezmu (Lm28,637.60) prezz ta' *spare parts*, *drydocking*, flus mahruga mis-socjeta' attrici ghall-provizjon ta' l-ikel ghall-crew u bzonnijiet essenzjali ghall-bastiment, *berthing fees*, konsum ta' dawl u ilma u spejjez ohra kif spjegat fl-anness Doc B.

Is-socjeta' attrici m'ghadiex l-agent lokali tal-konvenut.

Ghalkemm l-konvenut gie interpelat sabiex ihallas il-bilanc dovut lis-socjeta' attrici ghas-servizzi fuq imsemmija, baqa' inadempjenti;

Dan id-dejn huwa cert, likwidu u esigibli u fil-fehma tas-socjeta' attrici il-konvenut m'ghandux eccezzjonijiet x'jaghti kontra t-talba tal-hlas mitlub.

Talbu lill-konvenut jghid ghaliex din l-Onorabbi Qorti m'ghandiem:

1. Tiddeciedi l-kawza skond it-talba tas-socjeta' attrici bid-dispensa tas-smiegh a tenur ta' l-Artikolu 167 et sequitur tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.
2. Konsegwentament tikkundanna lill-konvenut ihallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' tminja u ghoxrin elf sitt mijà, sebgha u tletin lira Maltin u sittin centezmu (Lm28,637.60) dovut lilha bhala prezz ta' *spare parts*, *drydocking*, flus mahruga mis-socjeta' attrici ghall-provizjon ta' l-ikel ghall-crew u bzonnijiet essenzjali ghall-bastiment, *berthing fees*, konsum ta' dawl u ilma u spejjez ohra kif spjegat fl-anness Doc B.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-imghaxijiet u spejjez komprizi dawk tal-Mandati tal-Qbid u ta' Impediment ta' Tluq ta' Bastiment prezentati fis-16 ta' Ottubru, 2003 kontra I-konvenut minn issa ngunt ghas-subizzjoni.

Rat id-digriet ta' din il-Qorti tal-21 ta' Novembru, 2003, li in forza tagħha awtorizzat lill-bastiment konvenut jikkontesta il-kawza, u ppreferiliggiet terminu għal-presentata tan-nota tal-eccezzjonijiet;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-bastiment konvenut li in forza tagħha eccep iż-ill:

1. L-azzjoni istitwita mis-socjeta' attrici, *cioe'* dik *in rem*, ma tistax treggi billi hafna mill-krediti allegatament dovuti ma jaġhtux lok ghall-azzjoni *de quo*, izda biss għal dik *in personam*, u dan kif sejjer jirrisulta ampjament fit-trattazzjoni tal-kawza;

2. Kif jirrisulta mid-Dok. W esebit man-nota ta' riduzzjoni presentata mis-socjeta' attrici waqt l-udjenza tal-21 ta' Novembru, 2003, certi pagamenti, partikolarmen dawk dovuti lil *Manoel Island Yacht Yard*, ma thallsux mis-socjeta' attrici, li m'ghandha l-ebda jedd tirreklama hlas għalihom. Il-bilanc dovut lill-imsemmija *Manoel Island Yacht Yard* thallas direttament mill-yacht konvenut, kif jirrisulta mill-annessa kopja ta' ittra Dok. ST1;

3. Diversi spejjez gew magħmula mingħajr il-kunsens tas-sidien, u hemm diversi fatturi ohrajn li ma jistħoqqilhomx li jithallsu;

4. Mingħajr pregudizzju, diversi mill-*statements* presentati m'humiex sorretti minn fattura, jew ricevuta fiskali, u f'diversi kazijiet m'hemm l-ebda riferenza ghall-yacht konvenut;

5. L-azzjoni istitwita saret bi ksur tal-obbligu fiducjarju tas-socjeta' attrici li għamlet uzu minn informazzjoni magħrufa lilha fil-kwalita' tagħha ta' agent sabiex tintenta l-azzjoni b'mod klandestin, waqt illi s-sidien tal-yacht konvenut kienu barra minn Malta.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet;

Rat in-nota tas-socjeta' attrici tal-21 ta' Novembru, 2003, li in forza tagħha irriduciet it-talba tagħha għas-somma ta' Lm22,997.60;

Rat in-nota ulterjuri tas-socjeta' attrici tat-3 ta' Marzu, 2004, li in forza tagħha irriduciet it-talba tagħha għas-somma ta' Lm20,608.60;

Rat il-provi prodotti u l-osservazzjonijiet tal-partijiet imressqa *in konnessjoni* ma' l-ewwel eccezzjoni preliminari sollevata mill-bastiment konvenut;

Rat li l-kawza thalliet għal-lum għas-sentenza fuq l-ewwel eccezzjoni preliminari tal-bastiment konvenut;

Ikkunsidrat;

Illi f'din il-kawza, is-socjeta' attrici qed tallega li irrendiet diversi servigi lill-bastiment konvenut konsistenti, fil-parti l-kbira, fil-manutenzjoni tal-yacht u anki fi provizjon ghall-yacht u l-crew tagħha. Dan ix-xogħol ilu jsir għal-snin twal u bejn il-partijiet jidher li kien jopera speci ta' kont kurrent, fis-sens, li x-xogħol isir *on credit* u l-hlas isir kull tant zmien, mhux dejjem b'mod regolari u mhux dejjem kien isir hlas versu *invoice* partikolari. Is-socjeta' attrici tallega li l-bilanc dovut hu ta' Lm20,608.60, u qed titlob il-kanonizzjoni ta' dan il-kreditu favur tagħha. L-azzjoni saret kontra l-bastiment u għandha in-natura ta' azzjoni *in rem*. Il-bastiment konvenut tecepixxi, *in linea* partikolari, li uhud mis-servizzi rezi ma jikwalifikawx li jkunu trattati bhala servizzi rezi lill-vapur, izda huma obbligazzjonijiet personali li jridu jigu mistharga fil-konfront tal-kontroparti.

Il-ligi kodifikata ta' Malta ma tiprovdix ghall-esercizzju ta' azzjoni *in rem*. Din l-azzjoni tista' tigi esercitata quddiem dawn il-qrati għaliex dan il-principju ta' Admiralty Law Ingliz intiret mill-istatuti tal-parlament Ingliz fiz-zminijiet

meta Malta kienet kolonja tal-Imperu Brittaniku. F'dak iz-zmien, il-gvern kolonjali kelli s-setgha li jestendi l-applikazzjoni ta' certu ligijiet tal-parlament ta' Westminster biex jigu fis-sehh anki fil-kolonji tal-Kuruna mxerrdin madwar id-dinja. In fatti, l-gurisdizzjoni *in rem* giet introdotta f'Malta fis-seklu dsatax, meta l-gvern kolonjali estenda l-applikazzjoni tal-*Admiralty Law* Ingliz permezz tal-“*Colonial Courts of Admiralty Acts*”, senjatament l-“*Admiralty Court Acts*” ta' 1840 u 1861.

Bis-sahha ta' dawk il-ligijiet gew fis-sehh il-“*Vice Admiralty Courts*” li nghataw is-setgha li jezercitaw “*Admiralty Jurisdiction*”. Din kkonferiet lill-qrati Maltin il-kompetenza esklussiva u limitata li jisimghu kawzi ta' natura marittima, b'azzjoni *in rem*. Sussegwentement, din il-kompetenza intirtet mill-Qorti tal-Kummerc, u eventwalment mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili.

Issa, l-imsemmija “*Admiralty Court Acts*” tal-1840 u 1861 jagħtu dritt ta' azzjoni *in rem* kontra il-bastiment meta il-pretensjoni taqa' taht wahda mill-hekk imsejjha “heads of jurisdiction in rem”. B'hekk, jekk in-natura tal-pretensjoni taqa' li tigi klassifikata taht wahda mill-“heads of jurisdiction”, l-“*Admiralty Court Acts*” tal-1841 u l-1860 jagħtu id-dritt lill-kreditur li jiprocedi direttament kontra l-bastiment li fir-rispett tieghu tezisti il-pretensjoni, flok azzjoni normali *in personam* taht il-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili.

Irid jingħad illi l-“heads of jurisdiction” taht l-“*Admiralty Court Acts*” tal-1840 u 1861 huma ezawrjenti u biex kreditur jistgħa jiprocedi bl-azzjoni *in rem* kontra bastiment, in-natura tal-pretensjoni trid tkun tali li taqa' strettament taht wahda mill-kategoriji elenkti fil-precitat statuti. Għalhekk, filwaqt illi l-kreditur għandu dritt li jirrikorri għal azzjoni ordinarja *in personam* biex jikkannerizza kreditu ordinarju lilu dovut, azzjoni *in rem* hija limitata ghall-kaz fejn il-pretensjoni hija ta' natura li taqa' taht il-“heads of jurisdiction” definiti fil-precitat statuti, liema “heads of jurisdiction” bl-ebda mod ma jistgħu jigu estizi.

Ghalhekk qatt ma tista' tigi intavolata azzjoni *in rem*, bhal ma hi dik odjerna kontra bastiment, fejn il-pretensjoni ma taqax li tigi konsidrata taht il-lista li ssegwi u *cloe'*:

1. *"Claims relating to mortgages.*
2. *Claims relating to title to or to ownership and possession of a ship or proceeds arising in actions regarding possession, salvage, damage, wages or bottomry.*
3. *Claims for salvage.*
4. *Claims for damage done by ship.*
5. *Claims for damage suffered by ship.*
6. *Claims for towage.*
7. *Claims for necessaries supplied.*
8. *Claims by the holder of a bill of lading of any goods imported into Malta for any damage done to the goods through negligence or breach of contract on the part of the owner or crew of the ship.*
9. *Claims for building, equipping or repairing the ship.*
10. *Claims regarding possession, ownership, employment and earnings of a ship registered in Malta as between co-owners.*
11. *Claims by seamen for wages.*
12. *Claims by a master for disbursements made by him for use by the vessel."*

Il-bastiment konvenut telenka uhud mis-servizzi li tagħhom s-socjeta' attrici qed titlob il-hlas, u qed tallega li dawk is-servizzi allegatament rezi ma jikwalifikawx li jigu kkunsidrati taht il-"*heads of jurisdiction*" li jagħtu lok ghall-azzjoni *in rem*. Is-socjeta' attrici qed tqies li t-talbiet tagħha għandhom kollha jigu kkunsidrati li jikwalifikaw bhala *claims* li jattiraw azzjoni *in rem*, u, in partikolari, tikkunsidra s-servizzi kontestati bhala li jikwalifikaw bhala "*claims for necessities supplied to any ship*" u / jew bhala "*claims for the building, equipping or repairing of any ship*".

Id-definizzjoni tal-kelma "*necessaries*", hija suggett ta' diversi kitbiet minn bosta awturi renomati fuq is-suggett kif ukoll suggett ta' diversi sentenzi kemm Inglizi kif ukoll lokali.

F'Aspinall's "*Maritime Law Cases*" Volume V pg. 145 insibu rapport tal-kaz Heinrich Bjorn decis 23 Lulju 1883 fejn intqal dan li gej:

"The expression "necessaries supplied" in the 3 & 4 Vict. C. 65 s6, which gave the Admiralty Court jurisdiction over foreign ships, though it is not to be restricted to things absolutely and unconditionally necessary for the ship in order to put to sea, must still be confined to things directly belonging to the ship's equipment necessary at the time and under the then existing circumstances for the service on which the ship is engaged".

Fil-publikazzjoni ta' Nigel Meeson "*Admiralty Jurisdiction and Practice*" LLP 2000, pagna 71 insibu:

"The generally accepted judicial definition of "necessaries" was "whether is fit and proper for the service in which a vessel is engaged, whatever the owner of that vessel as a prudent man would order if present at the time".

Dan kien estratt mis-sentenza Webster vs Sekamp 1828. L-estratt ikompli:

"originally its technical meaning was "anchors, cables, rigging and matters of that description", but it was readily extended to include all things necessary for the service of the ship and was not confined to things absolutely and unconditionally necessary for a ship in order to put to sea.

It was therefore extended to the following:

- (i) *"Metal sheathing, rings and nails (The Perla – 1858)*
- (ii) *Coals for a steamship (The West Friesland – 1859)*
- (iii) *Provisions (The N.R. Gosfabrick – 1858 (Il-kelma provisions hawn tfisser ikel u xorbu).*
- (iv) *Brokerage (The Riga – 1872)*
- (v) *Clothing for crew (The W.F. Stafford – 1860)*
- (vi) *Slops for the crew (The Feronia – 1868)*
- (vii) *Port charges (The Mogileff – 1922)*
- (viii) *Dock Dues (The St. Lawrence – 1880)*

- (ix) *Canal Dues (The Mecca – 1859)*
- (x) *Telegrams, custom house and immigration service fees (Pochahontas Fuyel Co. v. Ambatelios – 1922)*
- (xi) *Monies advanced for the purpose of procuring necessaries, or to discharge a debt for necessaries already incurred (The Sophie – 1868; The Underwriter (1868); The Albert Crosby – 1865)"*

Fil-publikazzjoni ta' Christopher Hill, "Maritime Law", LLP 1998 pagna 98 insibu kif gej:

"Necessaries" is a term found only in common law or old statutes. (Bhall-Admiralty Court Act 1840 u 1861 li ma għadhomx in vigour I-Inghilterra). It is not found in the Supreme Court Act 1981. The word has been defined as covering payment by way of advances to enable necessities to be purchased.

Examples of what could reasonably be described as "necessaries" for the effective prosecution of a ship's voyage are:

- (a) *bunker fuel;*
- (b) *crew's clothing;*
- (c) *repairs;*
- (d) *expenses of destroying contaminating or rotting cargo.*

A comprehensive test for deciding what comes within the term "necessaries" is "all that is fit and proper for the service in which the ship is engaged and that the owner, as a prudent man, would have ordered if he had been present".

Fil-gurisprudenza lokali, jidher li l-qrati tagħna wkoll abbraccjaw interpretazzjoni wiesa' ta' meta azzjoni *in rem* tista' tirnexxi. Fil-kawza "Nicolaki vs Agius et", decisa mill-Onorabbli Qorti tal-Kummerc fit-18 ta' Dicembru, 1907, intqal li "*In virtù della giurisdizione alla Corte di Commercio trasferita come Corte di Vice-Ammiragliato, la detta Corte di Commercio è competente a conoscere di qualunque credito dedotto contro una nave, ... quando la stessa trovasi entro la giurisdizione di queste Isole*". Fil-kawza

“Mifsud vs Migliori”, decisa mill-Onorabbi Qorti tal-Kummerc fit-22 ta’ Ottubru, 1923, intqal li “Come Corte di Vice- Ammiragliato la nostra Corte di Commercio prende cognizione delle domande relative a proviste fatte ad una nave anche fuori la guirisidzione di queste isole” Fil-kawza “Peralta noe vs Sammut noe”, decisa mill-Onorabbi Qorti tal-Kummerc fil-5 ta’ April, 1990, il-Qorti accettat il-principju illi mhux mehtieg illi l-provisti jkunu “absolutely and unconditionally necessary”; kull ma hu mehtieg biex provisti jkunu konsiderati bhala “necessaries” hu li jintwera li fic-cirkustanzi kien prudenti li jinxtraw il-provvisti relattivi ghall-bastiment. Fil-kawza “Cassar Ship Repair Ltd vs m/v Northella”, decisa minn din il-Qorti fit-23 ta’ Mejju, 2003, il-Qorti kellha tiddeciedi fuq talba ghal-hlas ta’ *berthing fees*, provista tal-kurrent elettriku, hlas lil *watchman*, u *crane usage rate*. Il-Qorti osservat li: “*Dawn il-prestazzjonijiet li s-socjeta’ attrici kellha taghti lill-bastiment jinkwadraw ruhhom fl-interpretazzjoni ta’ necessities invokati mill-konvenut a fini tal-ligi imsemmija minnu. Kif jikteb l-awtur Christopher Hili fil-ktieb “Maritime Law” (5th Edit. pag. 99), “necessaries are all that is fit and proper for the service in which the ship is engaged and that the owner, as a prudent man would have ordered if he had been present*”.

Din il-Qorti taqbel li għandha tghati importanza partikolari lil kliem “**for the service in which a vessel is engaged**” u dan għaliex dak li huwa “necessary” għall-“tanker” li jgorr iz-zejt mhux necessarjament “necessarju” għall-“yacht” privat u vici versa.

Kif jiispjega sew fl-affidavit tieghu John Gauci Maistre għas-socjeta’ attrici, fattur essenzjali mil-uzu u l-funzjoni ta’ *yacht* privat huwa t-tgawdija ta’ *yacht* privat u li s-sid tal-*yacht* li jordna s-supplies u s-servizzi konness mal-*yacht* ikollu access immedjat għal dawk l-affarijiet kollha li hu jixtieq fuq il-*yacht* u li huma parti integrali mill-esperjenza tat-tbabbir fuq *yacht* privat u għalda qstant il-forniment ta’ ikel, xor, servizzi ta’ sigurta’ meta l-krew ma jkunx abbord, esigenzi tal-krew bhal per ezempju il-visa’s tal-krew tal-*yacht* sabiex dawn ikunu jistgħu jivvjaggaw bhala crew fuq il-*yacht* u tindif tal-*yacht*, huma kollha

Kopja Informali ta' Sentenza

affarijiet li ghall-yacht privat huma essenziali u ghaldaqstant necessarji.

Servizzi ta' din in-natura kienu ilhom zmien twil jigu suppliti lill-bastiment *in kwistjoni*, u s-sid tal-yacht, li juza l-istess *yacht*, ghal-pjacir u d-divertiment tieghu, kien jiehu hsieb jara li, għall-iskop li hu ried juza l-bastiment, din kienet tkun fornita b'dak kollu necessarju u mehtieg. Dan il-bastiment kien jintuza għal-skopijiet privati u għat-tgawdija totali tas-sid, u hu, fil-waqt li għandu dritt jiehu mill-yacht dak il-pjacir li huwa assocjat mieghu il-qasam tal-private *yachting*, ma jistax jissottometti li dak li hu marbut ma dan l-iskop tal-bastiment, ma hux necessarju għal-bastiment.

Ix-xhud John Gauci Maistre spjega tajjeb kull ammont li deher fuq l-invoices identifikati mil-konvenut bastiment fl-affidavit tieghu. Huwa evidenti mill-ispjega li ta' li l-ammonti huma kollha pagabbli għall-servizi jew bzonnijiet li ingħataw lill-yacht u li mingħajrhom il-bastiment ma jkunx jista' jiffunzjona bħall-yacht privat għall-godiment tas-siddien tieghu. L-invoices ta' Charles Grech and Co Ltd. Valħmor Borg Imp/Exp., Gala Centre, Msida, Gala Drive In Supermarket, Rex Butcher, Platin wine, Corvo wine u Louis Roederer Brut Premier huma kollha provvisti ta' ikel u xorb li gew konsenjati lil yacht fuq ordni tas-sid sabiex jigu kunsmati mis-sid u l-krew. L-invoices bl-isem ta' "cleaning expenses" u "security expenses" huma kollha konnessi mat-tindif regolari tal-yacht, kif dejjem sar fil-passat, u sabiex jinżamm fl-istat lussus li jinsab fih denju ta' yacht privat, u ta' servizzi ta' sigurta' necessarji għal meta ma kienx ikun hemm krew. Ilkoll servizzi li dejjem kien ihallas għalihom is-sid tal-yacht u li dwarhom qatt ma inqalet ebda problema. L-invoices ta' Petrolea, Mizzi Ltd, Deeco Ltd, Censu Grech Ironmongery – Cement, u The Eclipse House Limited huma kollha relatati mal-forniment ta' bzonnijiet fil-galley tal-yacht, tat-tindif, jew servizzi u spare parts fuq il-magna. Is-segwenti invoices huma immeddatament konnessi mal-krew tal-bastiment li mingħajru l-yacht ma setax ibahhar u ciee': French Embassy Visa, u Visa Charges u Cash to Mr. Rakotoarimanana, Amendment of ticket to Captain,

Handling fees at Airport, Airspeed Express Ltd, Fotvision, u Fotovision Receipt u Travel Allowance lil Captain.

L-invoice li tkopri *Delivery of Paintings on Board* huwa il-pagament dovut lis-socjeta' attrici għat-trasport ta' pittura għab-bord il-yacht ILDERIM IV li ghogbu jixtri u jordna s-sid u li ordna lis-socjeta' attrici tikkonsenja għal fuq il-yacht. Kieku s-sid deherlu li ma kienetx necessaria kieku zgur ma kienx jixtriha u jordna li tigi ttrasportata għab-bord il-bastiment. Għaldaqstant anki dan l-invoice huwa *invoice li għandu jitqies bhala “necessary”*.

Għar-rigward dak l-ammont indikat bhala “*legal fees*”, dan l-ammont kif spjega John Gauci Maistre fl-affidavit tieghu, huwa ammont dovut lil Dr. Joseph Schembri li kien irappresenta l-istess bastiment f'proceduri konessi ma impediment ta' partenza u mandat ta' qbid tal-istess ILDERIM IV li kien għamel kaptan precedenti tal-yacht ILDERIM kontra l-istess ILDERIM. Mingħajr tali servizzi legali l-bastiment ILDERIM ma kienx jista' jitlaq minn Malta u għaldaqstant dan is-servizz certament jitqies bhala “*necessary*”.

Fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet, meta tqies l-użu li sid il-yacht kien jagħmel mill-bastiment tieghu, is-servizzi provduti ma jistgħux ma jitqiesux “*necessaries*”. Jekk sid ta' *yacht* irid jghix hajja ta' lussu fuq l-istess *yacht*, u jrid izomm il-yacht fi stat inpekkabbli anke biex, forsi, jistieden hbieb għad-dibba fuq il-yacht, hu jkun irid jħammar il-yacht b'certi provisti u anke jiaprovd iġħad għad-dibba fuq il-yacht, u dawn l-ispejjeż għandhom jitqiesu bhala “*necessaries*” “*for the service in which the ship is engaged*”. *Kwindi*, l-ewwel eccezzjoni preliminari tal-bastiment konvenut ma timmeritax li tigi milqugħha.

Għaldaqstant, għar-ragunijiet premessi, tiddisponi minn din il-kwistjoni billi tichad l-ewwel eccezzjoni preliminari sollevata mill-bastiment konvenut, u tordna l-prosegwiment tal-kawza fil-meritu.

L-ispejjeż *in konnessjoni* ma' din id-deċijsjoni jithallu mill-bastiment konvenut.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----